

Publicaziuns dalla vischnaunca, jamna 45

Avertura Val Segnas – Val Sogn Placi

Recumandaziun

Il 29 da november 2020 vegn suttamess a votantas e votants da nossa vischnaunca la damonda da conceder in credit da 3.96 milliuns francs per la realisaziun dall'avertura Val Segnas – Val Sogn Placi. Il temps da construcziun ei calculaus cun 25 onns. Ils detagls davart quei impurtont project ein integrai el messadi aschuntaus alla documentaziun da votar.

L'avertura ei d'enorma impurtonza per la tgira digl uaul da protecziun cunzun igl Uaul Run, mo era l'entira costa seniastra da nossa vischnaunca. 42% dils uauls da protecziun vegnan contonschi entras quei project. Grazia all'avertura planisada san ils uauls da protecziun vegnir tgirai cun mieds moderns, quei che reducescha ils cuosts da raccolta. Vitg e vischinadis vegnan untgi dil traffic grev da transport. Cheutras sereduceschan immissiuns da canera e puorla e la segirtad vegn augmentada. Il diever da helicopters vegn sminuius. Problems d'avertura els uclauns da Segnas e Peisel vegnan sliyai e denter auter vegn possibilitau l'avertura dalla meglieraziun per la Val Segnas, Run Cunel, Prau su e Crestas.

Igl Uaul Run ha ina funcziun prioritara da protecziun enviers bovas, lavinas ed aua. El schurmegia il vitg da Mustér, ils habitadis da Chischliun tochen Clavaniev cun tuttas immobilias e l'entira infrastruttura, la via cantunala dil Pass Alpsu e dil Pass Lucmagn, la Viafier retica e la Viafier Matterhorn-Gottard cun in potenzial da donn en la summa totala da rodond duas milliardas francs. La midada dil clima munta in'ulteriura sfida per la tgira digl uaul da protecziun. In uaul saun schurmegia nus buca mo uss, mobein era el futur. Nus tuts profitein! Il problem dall'avertura forestala digl Uaul Run occupa la vischnaunca ed igl Uffeci d'uaul e prighels dalla natira dil Grischun dapi biebein 15 onns. La situaziun dalla via existenta ei alarmonta. Differentas variantas d'avertura ein vegnidadas analisadas ed examinadas. Entras il project presentau vegn contonschiu ina surfatscha d'uaul da protecziun maximala. La bilanza dils cuosts tier il nez ei optimala. Neginas autras variantas contonschan in meglier resultat.

In tema sensibel e per part emoziunal ein las fontaunas ella Val Clavaniev. La situaziun dallas fontaunas ei vegnida examinada minuziusamein entras hidrogeologs ed igl uffeci per la natira ed igl ambient. Ils onns 2013 e 2017 ei vegniu fatg emprovas da coluraziun. Sin basa da quellas emprovas ei vegniu definiu las zonas da schurmetg per las fontaunas. La via planisada meina atras la zona da schurmetg S3, v.d. la pli bassa zona da schurmetg. Atras quella zona meinan biaras autras vias el Cantun, denter auter la via naziunala a Grüşch. Las mesiras da schurmetg necessarias tenor conclus digl uffeci cantunal per la natira ed igl ambient ein vegnidadas risguardadas, las distanzas prescettas tier las fontaunas vegnan respectadas. Tenor igl uffeci cantunal responsabel sa il resc dalla via per las fontaunas vegnir taxaus sco fetg pigns.

Risguardond las contribuziuns da Cantun e Confederaziun sco era agids finanziaus dad auter gener resultan cuosts annuals per la vischnaunca da biebein 150 000francs. Quella summa corrispunda als cuosts da transportar treis dis lenna cun helicopter. Ils sgols da helicopter vegnan reduci marcantamein entras l'avertura previda, aschia ch'ils cuosts per la vischnaunca san vegnir reduci. Il buordi financial sa vegnir purtaus dalla vischnaunca. Cert ei che la negligientscha dalla tgira digl uaul da protecziun custass alla vischnaunca massivamein dapli. Nus seregurdein digl orcan «Vivian», nua che la funcziun da schurmetg (p.ex. Uaul Curaglia) ha stuiu vegnir remplazzada entras ovras da protecziun custeivlas. Quella funcziun surpren in uaul da protecziun intact da sez.

Bugen sperein nus che las stentas per possibilitar las mesiras necessarias per la protecziun da vischinadis e vias buca mo per uss, mobein era pil futur, anflien il susteniment dalla populaziun.

Suprastonza communal

Lubientschas da baghegiar

L'istanza da baghegiar ha concediu suandontas lubientschas da baghegiar:

Nr. 2020-1057.000

Silvio ed Evelina Giger-Manetsch, Via da Scola 6, 7180 Disentis/Mustér; construcziun d'ina casa d'ina famiglia, parcella 1539, Via Plauns 21, 7180 Disentis/Mustér.

Nr. 2020-1061.000

Clemens e Claudia Berther-Bearth, Via Salez 3, 7186 Segnas; midada d'intent – baghetg d'economia en in baghetg habitabel e furar sondas geotermicas, parcella 60, Via Salez 5, 7186 Segnas.

Disentis/Mustér, ils 6 da november 2020

Uffeci da baghegiar Disentis/Mustér

Annunzias da baghegiar

All'istanza da baghegiar ein sin fundament digl art. 64, alinea 2 dalla lescha da baghegiar e digl art. 40 dall'ordinaziun davart la planisaziun dil territori dil cantun Grischun OPT vegniu annunziau suandonts projects:

Nr. 2020-2134.000

Willi Huonder-Giossi, Casa Alva, Via Glaretsch 14, 7186 Segnas; tegia da cuolm – nivellar e dislocar il plaz da seser, parcella 3868, Plaun Menisch, 7186 Segnas.

Nr. 2020-2135.000

Armin Manetsch, Via America 8, 7183 Mumpé Medel; modificaziun da terren, parcella 2506, Cresta, 7183 Mumpé Medel.

Nr. 2020-2136.000

Claudia Geisler, Via la Foppa 12, 7172 Rabius; tschentar in ruog da reclama cun pégn, parcella 638, Via Alpsu 14, 7180 Disentis/Mustér.

Nr. 2020-2137.000

Konrad Huber, Bergstrasse 154, 8708 Männedorf; sanaziun dil tgamin e dil sochel mura digl edifices 455, parcella 1067, Via Sogn Valentin 3, 7183 Mumpé Medel. Disentis/Mustér, ils 6 da november 2020

Uffeci da baghegiar Disentis/Mustér

Cussegl da vischnaunca

Il cussegl da vischnaunca seraduna **venderdis, ils 13 da november 2020**, allas 20.15 en Sala Fontauna dil Center da sport e cultura.

Tractandas:

1. Protocol 29-2017/2020
2. Verificaziun dall'elecziun dalla suprastanza communal per la perioda d'uffeci 2021/2024 (messadi nr. 51-2017/2020)
3. Preventiv 2020 (messadi nr. 52-2017/2020)

Muort las restricziuns en connex cul coronavirus ei la seduta buca publica.

Il president dil cussegl da vischnaunca

Exposiziun da cooperaziun

Revisiun parziala dalla planisaziun locala

En applicaziun d'igl art. 13 dall'ordinaziun cantunala davart la planisaziun dil territori per il cantun Grischun (OPTGR) ha liug l'exposiziun publica da cooperaziun per ina revisiun parziala dalla planisaziun locala dalla vischnaunca da Disentis/Mustér.

Object: Revisiun parziala dalla planisaziun locala «Via da velos Gendusas–Caischavedra»

Acts d'exposiziun:

- Plan general d'avertura 1:5000
- Rapport da planisaziun e cooperaziun cun annexas:

Temps da publicaziun: 30 dis naven dils 6 da november entochen ils 7 da december 2020.

Liug e temps da publicaziun: Casa communal (stanza nr. 10), Via Cons 2, 7180 Disentis/Mustér durant las uras da spurtegl

Propostas motivadas per midar ni completar ils mieds da planisaziun ein da far a scret entochen **ils 7 december 2020** (datum bul postal) alla suprastonza communal, Via Cons 2, 7180 Disentis/Mustér.

Disentis/Mustér, ils 3 da november 2020
Suprastonza communal Disentis/Mustér

Serrada dalla Via da Paders

Muort las lavurs da construcziun vid l'illuminaziun publica vegn la Via da Paders serrada per tut diever incl. pedunzs e velocipedists.

Las lavurs da construcziun entscheivan ils 2 da november e cuozan entochen la fin november 2020.

Nus supplichein da risguardar las signalisaziuns corrispundentas.

Bien engraziament per Vossa capientscha.
Uffeci da baghegiar ed infrastruttura

Serrada dalla via d'uau Runfoppa

Muort lavurs da transport da lenna cun suga e camiun a Runfoppa Sut vegn la via da Runfoppa mintgamai ad esser serrada pil traffic motorisau sco era per pedunzs durant il temps da lavur. Las lavurs entscheivan prevedentamein (dependent dall'aura) **gliendisdis, ils 9 da november 2020** e cuozan duas jamnas. La via vegn ad esser serrada naven dalla damaun allas 7.00 entochen la sera allas 18.30.

Per pedunzs ei igl access ensiviers garantius sur la via veglia viers Pégn Rodund. Dalla punt a Runfoppa Sut, Val Calaus vegn remplazzau la cuvrida da lenn. Per quei intent vegn la via serrada naven dils **4 da november 2020** durant duas jamnas per tut traffic. Per pedunzs ei igl access ensiviers garantius sur la via veglia viers Pégn Rodund.

Bien engraziament per l'enconuschientscha e capientscha.
Uffeci forestal Disentis/Mustér

Controlla da habitonts

Mortori

Franzisca Ursulina Genelin-Foppa, naschida ils 18 da november 1936, morta ils 29 d'october 2020.

Clom d'urgenza 118

Preziadas vischinas, preziai vischins

S'imaginei ch'ei brischa e negin vegn! Adina puspei caschunan fiugs gronds donns, gie mettan schizun en prighel la veta da persunas – savens perquei ch'ils pumpiers vegnan buca clamai ni memia tard. Biars tratgan: zatgi ha bein alarmau, mo adina puspei ei quei buc il cass, era tier nus el Grischun.

Perquei vala: Tier ina situaziun nua ch'ils pumpiers vegnan duvrai, ei da telefonar immediat al clom d'urgenza 118. Mo aschia eis ei garantiu ch'agid professiunal arriva il pli spert pusseivel sil plaz.

Engraziel per Vies sustegn!

Vos Pumpiers Sursassiala
